

DEBRECENI EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI TANÁCS

***TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI
KONFERENCIA***

REZÜMÉ KÖTET

Debrecen, 2017. november 15.

*A konferencia az EFOP-3.6.3-VEKOP-16-2017-00007 azonosító számú
„Tehetségből fiatal kutató” – A kutatói életpályát támogató tevékenységek
a felsőoktatásban c. projekt támogatásával valósult meg.*

A konferencia fővédnöke:

Prof. Dr. Petó Károly
dékán

Szerkesztette:

Dr. Dajnoki Krisztina
Molnár Szilvia
Dr. Szöllősi László

A KONFERENCIA PROGRAMJA

- 7.30 ZÁRT ÜLÉS** (TVK épület Tanácsterem)
Tájékoztató a bíráló bizottságok elnökei és titkárai részére
- 8.00 MEGNYITÓ** (TVK épület, 104. előadó)
Prof. Dr. Pető Károly dékán
- 8.15 SZÜNET**
- 8.30 – 12.00 TAGOZATI ÜLÉSEK**
- 12.15 EBÉD** (Kazánház)
A diákkörös hallgatók, a konzulensek, a bíráló bizottsági tagok és a meghívott vendégek számára.
- 13.30 ZÁRT ÜLÉS** (TVK épület Tanácsterem)
A bíráló bizottságok elnökei és titkárai részvételével.
- 15.30 EREDMÉNYHIRDETÉS ÉS A KONFERENCIA ZÁRÁSA**
(TVK épület 104. előadó)
levezető elnök: *Dr. Dajnoki Krisztina* kari TDT elnök
díjakat átadja: *Prof. Dr. Pető Károly* dékán
zárszó: *Prof. Dr. Popp József* tudományos dékán-helyettes

MARKETING ÉS MENEDZSMENT TAGOZAT
(TVK 010. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Berde Csaba**, egyetemi tanár
Társelnök: **Kertész Balázs**, ügyvezető igazgató (Szinapszis Kft.)
Titkár: **Héder Mária**, PhD hallgató
Tagok: **Árváné dr. Ványi Georgina**, adjunktus
Dr. Gergely Éva, adjunktus
Dr. Hernádi László, adjunktus
Dr. Kiss Marietta, adjunktus

Előadók:

08:30 **Balsa-Budai Nikolett**

Vállalkozásfejlesztés MSc II. évfolyam

A fenntartható étkezési trend vizsgálata debreceni egyetemisták körében

Konzulens: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár

08:50 **Barna Fédra Kinga**

Vállalkozásfejlesztés MSc I. évfolyam

A rövid ellátási láncok jellemzőinek fogyasztói megítélése

Konzulensek: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár

Nábrádi Zsófía, ügyvivő-szakértő

09:10 **Boncás Gabriella**

Gazdálkodási és menedzsment BA IV. évfolyam

Tökéletesség illúziója – a fokozódó reklámtevékenység felnőtt nőkre gyakorolt hatása

Konzulens: Dr. Fehér András, tanársegéd

09:30 **Fenyves László**

Vállalkozásfejlesztés MSc II. évfolyam

Az átszervezett minőségellenőrzési rendszer fejlesztő hatásának vizsgálata az egyik közműszolgáltató személyes ügyfélszolgálatain

Konzulens: Dr. Gályász József, egyetemi docens

09:50 **Filep Roland**

Vezetés és szervezés MA II. évfolyam

„Csak a változás állandó” – Változásmenedzsment a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kisvállalkozások körében

Konzulens: Dr. Ujhelyi Mária, egyetemi docens

10:10 **Kiss Tamás**

Informatikus és szakigazgatási agrármérnöki BSc IV. évfolyam

IKT-használat és digitális szakadék, valamint aktivitás a "baby boom" generációban

Konzulensek: Dr. Szilágyi Róbert, egyetemi docens

Dr. Bakó Mária, adjunktus

10:30 **Szabó Bence**

Kereskedelem és marketing BA IV. évfolyam

A tőzsde és pszichológiájának bemutatása, egy kereskedési rendszer elemzése

Konzulens: Dr. Csapó Zsolt, egyetemi docens

10:50 **Tökölyi Gabriella**

Gazdálkodási és menedzsment BA IV. évfolyam

Az Y és Z generációk, mint célcsoportok médiahasználati szokásai és megközelítése a marketingkommunikációban

Konzulens: Dr. Kontor Enikő, adjunktus

PÉNZÜGY ÉS SZÁMVITEL TAGOZAT
(TVK 012. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Dr. Fenyves Veronika**, egyetemi docens
Társelnök: **Sápiné Duduk Ildikó**, számviteli vezető (Lear Corporation Hungary Kft.)
Titkár: **Karnai Laura**, PhD hallgató
Tagok: **Dr. Becsky-Nagy Patrícia**, egyetemi docens
Béresné Dr. Mártha Bernadett, adjunktus
Dr. Rózsa Andrea, adjunktus
Dr. Szabó Andrea, adjunktus

Előadók:

08:30 Fekete Zoltán

Számvitel MA II. évfolyam

A Richter és a GlaxoSmithKline gyógyszeripari cégek összehasonlítása a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) alapján

Konzulens: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens

08:50 Fodor Tímea

Gazdálkodási és menedzsment BA IV. évfolyam

Mi teszi az induló vállalkozásokat sikeres startuppá? Fókuszban a finanszírozás dilemmái

Konzulens: Dr. Kovács István, adjunktus

09:10 Horváth Tímea Zsuzsa

Nemzetközi gazdálkodási BA III. évfolyam

Az iszlám és a hagyományos típusú bankok összehasonlítása jövedelmezőségi mutatók által Pakisztán példáján keresztül

Konzulens: Dr. Máté Domicián, adjunktus

09:30 Kovács Evelin

Gazdasági agrármérnöki MSc II. évfolyam

Téjágazatban érintett vállalkozások IKT fejlettsége és főbb pénzügyi mutatóinak kapcsolata

Konzulens: Dr. Felföldi János, egyetemi docens

09:50 **Magyar Kitti**

Számvitel MA II. évfolyam

A fejlesztési tartalék és az értékcsökkenés gyakorlati alkalmazása a magyar és nemzetközi szabályozásban

Konzulensek: Dr. Rózsa Attila, adjunktus

Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens

10:10 **Tar Boglárka Csilla**

Gazdálkodási és menedzsment BA IV. évfolyam

Opciók vizsgálata az R statisztikai rendszerrel

Konzulens: Dr. Tarnóczy Tibor, egyetemi docens

10:30 **Tóth Szabolcs**

Vállalkozásfejlesztés MSc II. évfolyam

A helyi közösségi közlekedés működési és finanszírozási környezete

Konzulens: Dr. Nagy Adrián Szilárd, egyetemi docens

VÁLLALATGAZDASÁGTAN TAGOZAT
(TVK 104. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Pető Károly**, egyetemi tanár
Társelnök: **Dékán Tamás**, gazdasági igazgató (Debreceni Sportcentrum Kft.)
Titkár: **Molnár Szilvia**, PhD hallgató
Tagok: **Prof. Dr. Balogh Péter**, egyetemi tanár
Dr. Apáti Ferenc, egyetemi docens
Dr. Pakurár Miklós, egyetemi docens
Dr. Várallyai László, egyetemi docens
Dr. Madai Hajnalka, adjunktus
Dr. Buzás Ferenc Ede, tudományos munkatárs
Kozmáné Petrilla Gréta, gazdasági tanár (Nyíregyházi Egyetem)

Előadók:

08:30 Angyalos Zsanett

Informatikus és szakigazgatási agrármérnöki BSc IV. évfolyam

Kertészetben használható Arduino adatgyűjtő rendszer fejlesztése

Konzulens: Dr. Szilágyi Róbert, egyetemi docens

08:50 Bakos Ákos

Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki BSc IV. évfolyam

A fitnessipar társadalomra és gazdaságra gyakorolt hatásainak bemutatása

Konzulens: Tobak Júlia, PhD hallgató

09:10 Béres Evelin

Gazdasági agrármérnöki MSc II. évfolyam

A vágócsirke hizlalás természetes és ökonómiai mutatóinak vizsgálata eltérő technológiai színvonal mellett

Konzulens: Dr. Szöllősi László, egyetemi docens

09:30 Bolváry Viktória

Logisztikai menedzsment MSc II. évfolyam

Az Ardagh Metal Packaging Hungary Kft. biztonsági készletének újra tervezése

Konzulens: Dr. Nagy Lajos, adjunktus

- 09:50 **Fülöp Ildikó**
Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki BSc IV. évfolyam
Lakossági energetikai önellátás gazdasági értékelése
Konzulens: Prof. Dr. Bai Attila, egyetemi tanár
- 10:10 **Matesz Anna**
Gazdálkodási és menedzsment BA IV. évfolyam
Az Ad-Vesz Kft. stratégiai terve
Konzulens: Prof. Dr. Nábrádi András, egyetemi tanár
- 10:30 **Páll Emese Aranka**
Gazdasági agrármérnöki MSc II. évfolyam
Az őshonos magyar szürke marha tenyésztésének/tartásának gazdasági értékelése
Konzulens: Dr. Szűcs István, egyetemi docens
- 10:50 **Pánczél Balázs**
Gazdálkodási és menedzsment BA IV. évfolyam
Katonai döntéshozatali technikák alkalmazhatósága a kis- és középvállalati üzleti tervezésben
Konzulens: Dr. Nagy Adrián Szilárd, egyetemi docens
- 11:10 **Szántó László**
Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki BSc IV. évfolyam
Adott tejtermelő tehenészet komplex gazdasági elemzése
Konzulens: Dr. Szöllősi László, egyetemi docens

VILÁGGAZDASÁGTAN ÉS NEMZETKÖZI GAZDASÁGTAN
TAGOZAT
(TVK 013. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Popp József**, egyetemi tanár
Társelnök: **Dr. Biró Szabolcs**, tudományos osztályvezető
(Agrárgazdasági Kutató Intézet)
Titkár: **Ladányi Krisztina**, PhD hallgató
Tagok: **Balkay Diána**, trading fees controller (Morgan Stanley)
Bauerné dr. Gáthy Andrea, adjunktus
Dr. Harangi-Rákos Mónika, adjunktus
Dr. Horváth Péter, adjunktus
Dr. Tőkés Tibor, adjunktus

Előadók:

08:30 **Dióssy Kitti**

Nemzetközi gazdálkodási BA IV. évfolyam

Migráció a megélhetés tükrében – Spanyolország

Konzulensek: Dr. Erdey László, egyetemi docens

Márkus Ádám, ügyvivő-szakértő

08:50 **Jurecska Kitti**

Gazdálkodási és menedzsment BA IV. évfolyam

A társasági adó jogharmonizációja az Európai Unióban

Konzulens: Dr. Károlyi Géza, egyetemi docens

09:10 **Kapás Rebeka Dorottya**

Gazdálkodási és menedzsment BA IV. évfolyam

A specializált export és a gazdasági növekedés összefüggései

Fekete-Afrikában

Konzulensek: Dr. Nádasi Levente, adjunktus

09:30 **Kiss Adrienn**

Nemzetközi gazdálkodási BA IV. évfolyam

A Bitcoin jelentősége a világgazdaságban

Konzulens: Dr. Károlyi Géza, egyetemi docens

09:50 **Lovas Viktória**

Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás MA II. évfolyam

Az állami szerepvállalás jelentősége Kína és az afrikai országok gazdaságában – összehasonlító elemzés a dél-koreai fejlődés tükrében

Konzulensek: Dr. Erdey László, egyetemi docens

Dr. Czeglédi Pál, egyetemi docens

10:10 **Nagy Anna Nóra**

Nemzetközi gazdálkodási BA IV. évfolyam

A regionális gazdaságfejlesztés szerepe a tőkevonzásban

Konzulens: Dr. Frankó Krisztina, adjunktus

10:30 **Paróczai Anikó**

Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás MA II. évfolyam

A nemzetközi szervezetek intézményekre gyakorolt hatása az OECD országok tapasztalatainak tükrében

Konzulens: Dr. Czeglédi Pál, egyetemi docens

10:50 **Pogácsás Csilla**

Nemzetközi gazdálkodási BA IV. évfolyam

A nemek esélyegyenlőségének vizsgálata az országok kulturális és gazdasági jellemzői alapján

Konzulens: Dr. Kovács István, adjunktus

TDK PÁLYAMUNKÁK ÖSSZEFOGLALÓI

KERTÉSZETBEN HASZNÁLHATÓ ARDUINO ADATGYŰJTŐ RENDSZER FEJLESZTÉSE

Szerző: Angyalos Zsanett, BSc IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Szilágyi Róbert, egyetemi docens

Az elmúlt évtizedekben, mint minden termelő ágazat, a mezőgazdaság is erős információtechnológia felhasználóvá vált. Napjainkban mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy fenntartsuk és javítsuk a termelékenységet, hiszen az éghajlatváltozás, a rohamosan növekvő népesség és a mezőgazdasági művelésre alkalmas terület csökkenése miatt egyre nehezebb az elegendő élelmiszer biztosítása. Ráadásul a modern „high-tech” üvegházak jóval kevesebb vizet és tápanyagot igényelnek, mint a hagyományos szabadföldi termesztés. A precíziós rendszerek széles körben elterjedtek a szántóföldi termesztésben, míg a kertészeti ágazatban még elterjedőben vannak. De az elmúlt néhány évtizedben, hazánkban egyre több a korszerű üvegház, amely részben az ország termőhelyi, biológiai és vízgazdálkodási adottságainak köszönhető. A kertésztben is probléma a szakképzettség hiánya, a gazdálkodók kevésbé értenek az informatikához, az informatikusok nem értenek a mezőgazdasághoz. Ma már találkozhatunk olyan cégekkel, akik komplex rendszereket kínálnak melegegházakba, egy ilyen komplex rendszer képes kialakítani emberi beavatkozás nélkül a természetű kultúra számára az optimális környezetet. Továbbá az adatok kielemezésével választ kaphatunk az esetleges problémák okaira, például: alacsony hozam, kevés terméskötődés. Jellemzően a korszerű rendszerek beruházási költsége igen magas, de számtalan előnyük van.

A dolgozatom általános célkitűzése, egy olyan Arduino alapú adatgyűjtő-rendszer fejlesztése, mely többek közt képes a hőmérséklet, páratartalom, talajnedvesség változóinak a mérésére, ezzel segítve a gyors információhoz jutást. A rendszer tesztkörnyezete egy saját készítésű fóliasátor. A primer adatgyűjtés keretén belül ismertetni fogom a teszteléssel kapcsolatos tudnivalókat, többek között a felhasznált szenzorokat, az adatmérési gyakoriságot. A szekunder adatgyűjtés elvégzése után, bemutatom az általam készített rendszer logikai működését, az alkotó elemeit (szenzorokat, vezérlőt, kijelzőt), valamint a rendszer költségvetését is. Majd a mért adatok alapján készített grafikonok elemzésével, tapasztalatok, esetleges problémák megoldásával folytatom a munkámat. Ezután egy magyarországi cég által kínált komplex rendszerrel hasonlítom össze az általam elkészített fejlesztést. Végül pedig a továbbfejlesztési lehetőségekre térek ki.

A FITNESZIPAR TÁRSADALOMRA ÉS GAZDASÁGRA GYAKOROLT HATÁSAINAK BEMUTATÁSA

Szerző: Bakos Ákos, BSc IV. évfolyam

Konzulens: Tobak Júlia, PhD hallgató

A sportnak, azon belül pedig a fitnessnek fontos szerepe van a társadalomban és gazdaságban. A fitnesszipar rendkívül komplex része a gazdaságnak, ugyanis különböző sportlétesítmények és speciális kereskedelmi egységek létrehozását és működtetését, valamint számos média platformot foglal magába.

Ezáltal közvetve és közvetetten is kapcsolódik a gazdaság számos területéhez. Általánosan kihat a munkaerőpiacra, érinti a kereskedelmet, élelmiszeripart és mezőgazdaságot, valamint több másik ágazatot.

A téma másik aspektusa, hogy az emberi társadalomra milyen hatással van a fitnessz területhez tartozó sportok és életmód elterjedése. Dolgozatomban definiálom a témához kötődő fontosabb fogalmakat és kitérek az egészséges fizikai aktivitás és táplálkozás felépítésére és formáira. Bemutatom a fitnessvállalkozások típusait és az általam választott edzőterem üzleti hátterét és elemzem stratégiai működését.

Kutatómunkám során kérdőíves felmérést végeztem 252 fős mintán. Az összes kitöltő 94%-ának véleményére, azaz a rendszeresen fitnesszedzést végzők válaszaira fektettem a hangsúlyt az analízis során. A sportszolgáltatói oldal véleményének megismerése céljából, mélyinterjút készítettem az általam elemzésre kiválasztott edzőterem tulajdonosával, ezáltal kutatásom reprezentálja a fitnesszipar keresleti és kínálati oldalát is.

A FENNTARTHATÓ ÉTELISZERFELFOLGASZTÁS TREND VIZSGÁLATA DEBRECENI EGYETEMISTÁK KÖRÉBEN

Szerző: Balsa-Budai Nikolett, MSc II. évfolyam
Konzulens: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár

A fenntartható ételiszterfogyasztás korunk egyik igen fontos kérdésévé vált, amelynek fő oka, hogy az ételiszterfogyasztásra, mint az egyik legnagyobb környezetterheléssel járó területként kell tekintenünk. A téma kapcsán azonban figyelembe kell venni azt, hogy ételiszterfogyasztás egy különleges fogyasztási terület, hiszen alapvető emberi szükségletet elégít ki, a táplálkozás minősége és mennyisége közvetlenül meghatározza az egyén jólétét és egészségét. Tehát olyan étrend kialakítására kell a jövőben törekedni, amely amellet, hogy biztosítja az egészséges táplálkozást, csökkenti a fogyasztással járó káros környezeti hatásokat.

A fenntartható ételiszter-fogyasztással kapcsolatos vizsgálatom célja, hogy olyan fogyasztói csoportokat határozzak meg, akik teljesítik étkezési szokásaikban a fentebb említett kritériumokat. További cél, ezen fogyasztói szegmensek jellemzőinek, értékeinek és fogyasztási magatartásának meghatározása és megjelenésük vizsgálata a debreceni egyetemisták körében. A kutatás során a fenntartható fogyasztás mellett vizsgálom a fogyasztói magatartás változását a posztmodern marketing és az online vásárlások területén is, kapcsolatot keresve az egyes területek között.

A kutatómunka során, egy kérdőíves megkérdezést végeztem el 2017-ben a debreceni egyetemisták körében (n=298 fő). A kérdőív három kérdésblokkot tartalmazott, a LOHAS és LOVOS szegmensre, illetve az online fogyasztói magatartásra vonatkozóan. A kérdőívek feldolgozása SPSS program segítségével történt, ahol a leíró statisztikák mellett keresztábra-, variancia-, faktor- és klaszterelemzést is végeztem, majd ezek alapján különböző szegmenseket határoztam meg.

A legfontosabb eredményeim a következők voltak. Megállapítottam, hogy a LOHAS fogyasztói csoportra jellemző értékek (egészségtudatos, környezettudatos, etikus, autentikus, individualista), bár különböző súllyal, de megjelentek a debreceni egyetemisták körében is. Feltártam a LOVOS szegmens jellemző értékeit, majd a fenntartható értékrend mentén a LOHAS és a LOVOS szegmensben négy-négy érték alapú szegmentumot különítettem el. Továbbá az eredményekből az is kiderült, hogy a debreceni egyetemisták hasznosnak tartják az interneten elérhető ételiszterekkel kapcsolatos információkat. Az ételiszterekkel kapcsolatos információ keresésénél az online forrásokat preferálják a hagyományos módszerekkel (televíziós reklám, újság, plakát) szemben.

A RÖVID ELLÁTÁSI LÁNCOK JELLEMZŐINEK FOGYASZTÓI MEGÍTÉLÉSE

Szerző: Barna Fédra Kinga, MSc I. évfolyam
Konzulensek: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár
Nábrádi Zsófia, ügyvivő-szakértő

A rövid ellátási láncok egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek a hazai élelmiszerpiacon, amit visszaigazolnak a témával kapcsolatos fogyasztói felmérések is. Ennek ellenére vannak még olyan formák, amelyek elterjedése várat magára. Ilyen többek között a közösség által támogatott mezőgazdaság (CSA), amely a fejlett országokban az egyik leginkább preferált értékesítési forma. Céлом megvizsgálni, hogy melyek a legfontosabb különbségek a vásárlást befolyásoló tényezőkben a helyi (kisüzemi, kézműves) és a bolti (nagyüzemi) élelmiszerek között, illetve a rövid ellátási láncot használók körében melyek a kulcsfontosságú befolyásoló tényezők.

A célkitűzések megvalósítása érdekében kvalitatív fókuszcsoportos vizsgálatot és kvantitatív kérdőíves felmérést végeztem. A fókuszcsoportos interjú során 8 főt kérdeztem meg, míg a kérdőívet 297 személy töltötte ki. A kérdőíves felmérés eredményeit a nem szerinti reprezentativitás biztosítása érdekében súlyozással korrigáltam. Az elemzések során leíró statisztikai módszereket, valamint faktor- és klaszterelemzést alkalmaztam.

A fókuszcsoportos vizsgálat és a kérdőíves felmérés eredményei szerint egyaránt a termelői piac a legelterjedtebb rövid ellátási lánc típus. A vásárlási helyszín megválasztására az ár és a termékválaszték van a legnagyobb hatással, a pozitív tapasztalat pedig a legfontosabb vásárlást befolyásoló tényező. A helyi termékek előnyei közé sorolható azok frissessége, tartósítószermentessége, egészséges mivoltuk és általában adalékanyag-mentességük.

A termékek vásárlásával kapcsolatban négy faktort különítettünk el; ezek a tudatosság, az ár és biztonság, az innováció, valamint a márkahűség. A tudatosságra vonatkozó jellemzők az újrahasznosítható csomagolás, a gyártó ország, a kemikáliáktól mentesség, a magyar eredet, az adalékanyag-mentesség, a környezetvédelem, a bio minősítés, illetve a szezonális termékek vásárlása. Az ár és biztonsághoz társuló elemek az ár, a megszokás szerinti vásárlás, az eltarthatóság és az egész család szereti jellemző. Az innovációra utaló tényezők az újdonságokra való nyitottság, illetve a pozitív tapasztalat, míg a márkahűségre leginkább a márkák iránti rajongás, illetve a használt cikkek vásárlásának elutasítása jellemző.

Klaszteranalízis alkalmazásával három fogyasztói csoportot sikerült elkülöníteni: „Ínyenc márkahűek” (27,1%), Elutasító tradicionálisak” (35,5%), valamint „Márkaváltogató innovátorok” (37,4%).

Összefoglalva megállapítható, hogy már Magyarországon is jelen vannak a legegyszerűbb rövid ellátási láncformák, ugyanakkor az elkövetkező időszakban várhatóan megjelennek új csatornatípusok is köszönhetően a fogyasztói igények differenciálódásának.

A VÁGÓCSIRKE HIZLALÁS NATURÁLIS ÉS ÖKONÓMIAI MUTATÓINAK VIZSGÁLATA ELTÉRŐ TECHNOLÓGIAI SZÍNVONAL MELLETT

Szerző: Béres Evelin, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. Szöllösi László, egyetemi docens

A baromfi ágazatok közül a vágócsirke termelés a legjelentősebb hazai és nemzetközi viszonylatban is. A globálisan egyre növekvő népesség, az életmód és a technológia fejlődése megkövetelte a termelés iparszerűvé válását, amely nagymennyiségű homogén állomány előállítását eredményezi.

A dolgozat fő célkitűzése a vágócsirke hizlalás technológiai hátterének termelési és ökonómiai mutatókra gyakorolt hatásainak értékelése adott vállalkozás két eltérő technológiai színvonalú brojler telepének összehasonlítása alapján. Ehhez kapcsolódóan két hipotézist fogalmaztam meg. H1: A magasabb technológiai színvonalú telep kedvezőbb termelési paramétereket eredményez. H2: A technológiai színvonal okozta különbség a gazdasági mutatókban is kimutatható, a korszerűbb telep nagyobb jövedelemtermelő képességgel bír.

A célkitűzés megvalósításához primer adatgyűjtést folytattam a vállalkozás mindkét telepén ugyanazon időszak 8-8 rotációjára vonatkozóan, telepenként 10 istállóval. A begyűjtött naturális és ökonómiai adatokból származtatott mutatókat képeztem, melyek feldolgozása és kiértékelése leíró statisztikai módszerrel történt. A két telep átlagadatainak összehasonlítására, a különbségek igazolására f-próbát és t-próbát alkalmaztam.

A származtatott termelési mutatók közül szignifikáns különbség mutatható ki az elhullásban, az átlagsúlyban, az átlagos napi súlygyarapodásban, a súlyozott életnapban, a fajlagos takarmányfelhasználásban, valamint az EPEF indexben. Az EPEF index értéke a korszerűbb telepen 395, amely 11%-kal kedvezőbb, mint a régebbi technológiával rendelkező telepen (355). Ezek alapján a H1 hipotézisemet elfogadtam. A termelési költség, az árbevétel és a nettó jövedelem fajlagos mutatóiban is statisztikailag igazolható a különbség. A modern telepen az önköltség 230 Ft/kg, amely 6,4%-kal alacsonyabb, mint a korszerűtlenebb telepen, ahol az 246 Ft/kg. A magasabb technológiai színvonal mellett a fajlagos jövedelem 28,7 Ft/kg, amely 82%-kal magasabb szemben az alacsonyabb színvonalú teleppel (15,7 Ft/kg). Így a H2 hipotézist is elfogadtam. Az eredmények alapján tehát kijelenthető, hogy egy korszerű, modern telep mind a naturális, mind az ökonómiai mutatók esetében stabilabb és kedvezőbb eredményt képes elérni.

AZ ARDAGH METAL PACKAGING HUNGARY KFT. BIZTONSÁGI KÉSZLETÉNEK ÚJRA TERVEZÉSE

Szerző: Bolváry Viktória, MSc II. évfolyam

Konzulens: Dr. Nagy Lajos, adjunktus

A vállalati logisztikán belül a készletgazdálkodás kiemelkedő jelentőséggel bír, így a kutatásomban erre fókuszáltam.

Céлом olyan biztonsági készlet beállítása volt a lakk cikksoporra vonatkozóan amely:

- Gátolja a hiány kialakulását
- Csökkenti a selejtezés miatti veszteséget (lejárt szavatossági idő)
- Figyelembe veszi a piaci szezonalitást

A vizsgálati célkitűzések megvalósításához több módszert is alkalmaztam.

A kutatás során a lakk cikksoportba tartozó termékek felhasználási és hóvégi zárókészlet adatait gyűjtöttem ki a vállalatirányítási rendszerből 2015, 2016 és 2017 évekre vonatkozóan.

Először készlettipizálást végeztem ABC- elemzés segítségével, ahol megállapítottam, hogy a vállalatnál a vizsgált cikksoporton belül eltérő jelentőséggel bírnak a különböző termékek.

Ezután az „A” csoportba sorolt 6 db lakkon különböző előrejelzési módszerek segítségével prognosztizáltam a 2017. július, augusztus és szeptember havi felhasználást. Ezek a módszerek a mozgóátlagolás (három-hat- és tizenkéttagú), a szezonális dekompozíció és a Winters- modell volt. Az előrejelzések során számított értékek alapján biztonsági készletet állítottam be és modelleztem a készletek alakulását. Ezeket összehasonlítva megvizsgáltam, hogy mely módszer során nem merül fel hiány és csökken az átlagkészlet.

A kutatás során nem találtam olyan módszert, amellyel egységesen helyes és exact előrejelzés adható minden vizsgált lakkra. A vizsgálat eredményeként kijelenthető, hogy a hat laktípusra vetítve három hónap alatt 321 640 EUR megtakarítás realizálható. Kijelenthető továbbá, hogy az eredmények alapján az előrejelző módszerek használata indokolt a vállalat logisztikai működése során, mert alkalmasak olyan biztonsági készlet beállítására, amely gátolja a hiány kialakulását, csökkenti a lejárt szavatosság miatt selejtezésre javasolt lakkok mennyiségét és figyelembe veszi a piaci szezonalitást. Indokolt olyan adatlap vagy program létrehozása, amely segítségével a folyamat gyorsítható és automatizálható.

TÖKÉLETESSÉG ILLÚZIÓJA – A FOKOZÓDÓ REKLÁMTEVÉKENYSÉG FELNÖTT NŐKRE GYAKOROLT HATÁSA

Szerző: Boncás Gabriella, BA IV. évfolyam

Konzulens: Dr. Fehér András, tanársegéd

Napjainkban egyre többet találkozunk különféle énképtorzulásokkal, melyekben a felnőtt nők nagymértékben érintettek. Az evés- és testképzavarok, valamint helytelen önértékelés és e kapcsán kialakuló mentális betegségek egyre gyakoribbak. Véleményem szerint elősegítő tényezőként a betegségek kialakulásához hozzájárul a fokozódó reklámtevékenység is. Dolgozatom fő célja megvizsgálni, hogy milyen tényleges ok-okozati kapcsolat áll fenn a zavarok kialakulása és a divat- és szépségipar területén tapasztalható reklámozási tevékenység között.

Kutatásom sikeressége érdekében első lépésként a témában releváns szekunder forrásokot vizsgáltam meg, melyek nemzetközi és hazai szakkönyvek, folyóiratok és internetes források voltak. A szakirodalmi elemzés segítségével állítottam fel hipotéziseimet.

A felvetéseim igazolására három kutatási formát alkalmaztam. Első lépésként netnográfiai kutatást végeztem el, majd szakértői mélyinterjúkat készítettem pszichológusokkal, dietetikussal, valamint divattervezővel és a betegségben érintett egyénnel. A nem reprezentatív online kérdőíves megkérdezés során 1020 felnőtt (15-59 évesek) nő véleményét ismertem meg a témával kapcsolatosan. Kérdőívemben megvizsgáltam a nők testképükről alkotott megítélését, valamint a divat- és szépségipar területén alkalmazott reklámozási tevékenységgel kapcsolatos véleményüket is feltérképeztem. Emellett a kapcsolódó mentális betegségek vizsgálatára is kitértem több kutatási feltételezésem segítségével. Továbbá megvizsgáltam a gerontofóbia kérdéskörét, és a reklámok gyerekekre gyakorolt hatását. Teljes képet igyekeztem kapni a betegség kialakulásáról, amely már gyermekkori tényezőkre is visszavezethető egyes esetekben, ezért is vizsgáltam meg ezen korosztályt is.

A kutatásokból kiderült, hogy a reklámtevékenység az evés- és testképzavarok kialakulásához ténylegesen hozzájárulhat. Minden esetben több tényezőzős modellről kell beszélnünk, ahol a tényezők kölcsönös együttthatásának köszönhetően alakulnak ki a különféle betegségek.

Véleményem szerint hangsúlyt kell fordítani a médiában a pozitív énkép erősítésére, hogy csökkenthetőek legyenek a betegségek kialakulását előidéző kockázati tényezők, valamint a gyermekkori média és reklámfogyasztásra tudatosan figyelmet kell fordítani.

MIGRÁCIÓ A MEGÉLHETÉS TÜKRÉBEN - SPANYOLORSZÁG

Szerző: Dióssy Kitti, BA IV. évfolyam
Konzulensek: Dr. Erdey László, egyetemi docens
Márkus Ádám, ügyvivő-szakértő

A XXI. század világában kiemelkedő hangsúlyt kap a migráció kérdése. Számos tanulmány és értekezés bizonyítja, hogy a tudósok mindennapos kutatásokat végeznek a témában. Személyes érdeklődésem a migrációhoz és annak a munkavállaláshoz fűződő viszonyához kapcsolódik. Így elsősorban a globalizáció hatására kialakuló munkavállalás céljából létrejövő migrációt vizsgálom a dolgozatomban.

A gazdasági migráció minden nemzet polgárai számára egy előnyös lépés annak érdekében, hogy jobb életkörülmények között élhessenek ők és családjuk egy másik ország területén, ahol fejlettebb a gazdaság, biztonságosabb a politikai háttér, vagy kulturálisan felfedezhetők hasonlóságok a két nemzet között. Az Európai országok igen kedvelt célállomások, azonban számos jogai és kötelezettségei vannak a migránsoknak, ha itt szeretnének letelepedni és munkát vállalni, akár uniós polgárok, akár harmadik országból érkezők. Ilyen célsz ország Spanyolország is, így kutatásomat erre a területre összpontosítottam.

Céлом az, hogy egy átfogó képet adjak arról, hogy az egyes országok miért Spanyolországot választják letelepedésük és munkavállalásuk helyéül. Ezt a jelenséget objektív tények és statisztikai adatok segítségével vizsgáltam. Feltételezésem szerint szerepet játszik az országok közötti földrajzi távolság, a gazdasági fejlettségi különbség (GDP/fő különbsége és aránya Spanyolország és a küldő ország között), a kulturális és történelmi háttér, jövedelemkülönbség és az adott ország népessége abban, hogy mennyi az ezer főre jutó elvándorlás. Gravitációs modell segítségével hasonlítottam össze az egyes országokból beérkező bevándorlók számát, a többi változó bevonásával.

Kutatásomból kiderül, hogy elsősorban Latin-Amerikából, Európán belül Romániából, Afrikából pedig Marokkóból érkeznek a legtöbben, mind különböző okokból. Spanyolország kiemelt úti cél a latin-amerikaiaknak a gyarmati háttér és a spanyol nyelv miatt; a Marokkóból érzők számára a földrajzi közelség és a történelmi múlt játszik szerepet, Romániából pedig a latin nyelvcsaládba tartozás miatt érkeznek jelentős számban, még a válság ideje alatt is, amikor Spanyolország küzdött a munkanélküliség igen magas szintjével.

Következtetéseim alapján: Spanyolország a gazdasági migráció tükrében jelentős célpont Európában, és kiemelkedik egyes nemzetek számára különböző okokból, még recesszió idején is.

A RICHTER ÉS A GLAXOSMITHKLINE GYÓGYSZERIPARI CÉGEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA A NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK (IFRS) ALAPJÁN

Szerző: Fekete Zoltán, MA II. évfolyam

Konzulens: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens

Dolgozatom témájául a Richter és a GlaxoSmithKline gyógyszeripari cégek összehasonlítását választottam a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) alapján. A témaválasztás oka, hogy véleményem szerint a globalizációból adódóan a jövőben erősödni fog a nemzetközi számvitel szerepe. Az IFRS alapvető célja, hogy megfelelő információkkal szolgáljon a befektetők számára, ezt a szemléletet vettem figyelembe dolgozatom alaphipotézisének megfogalmazása során is, mely a következő: megéri befektetni a Richterbe és a GSK-ba a fundamentális elemzések, valamint az éves beszámolók vizsgálata alapján is.

A téma részletesebb kifejtése során szekunder adatok alapján készítettem el az elemzésemet. A legfrissebb és a legnevesebb hazai és nemzetközi szakemberek által írt anyagokat használtam fel a dolgozatom megírása során, hogy a lehető legrelevánsabb információkat szedjem össze.

Nemzeti számviteli szabályozásunk és az IFRS között több eltérés is van, a szakirodalmi részben bemutattam az általam vizsgált saját tőkére, az EPS-re és az eredményre hatással levő standardokat. Ezt követően iparági elemzést végeztem (PEST és SWOT analízis segítségével), hogy megfelelő képet kapjanak a szektorról a befektetők. Majd az elméleti tudás gyakorlati alkalmazása következik, elemzem a két vállalatot és ismertetem az eredményeket. A saját tőke változás kimutatás vizsgálata során megállapítottam, hogy a GSK-nál csökken a saját tőke, illetve rossz osztalékpolitikával rendelkezik. A Richter esetében pedig kedvező, hogy évről évre tudta növelni a vagyonát. Az EPS alapján elmondható, hogy a GSK-nál a menedzsmentnek változtatnia kell a mostani működésén, csökkenteni kellene a költségeket és növelni az eredményt, mert a most megfigyelhető trend alapján hosszú és akár rövidtávon is problémákat okozhat a működés finanszírozása. Ezzel szemben a Richternél az EPS-ben növekedés figyelhető meg és egy fenntartható osztalékpolitikát folytatnak.

A fundamentális elemzés során azt az eredményt kaptam, hogy a GSK-ba jelenleg nem éri meg befektetni. A Richternél egyes mutatók szerint érdemes lehet, de véleményem szerint a cég valós értékét meghaladja a mostani piaci árfolyam, így ez a részvény is túlértékelt. Ebből adódóan a dolgozat elején megfogalmazott alaphipotézis nem igazolódott az elemzésem alapján. Összességében elmondható, hogy a gyógyszeripar egy stabil ágazat, melybe érdemes lehet befektetni.

**AZ ÁTSZERVEZETT MINŐSÉGELLENŐRZÉSI RENDSZER FEJLESZTŐ
HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA AZ EGYIK KÖZMŰSZOLGÁLTATÓ SZEMÉLYES
ÜGYFÉLSZOLGÁLATAIN**

Szerző: Fenyves László, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. Gályász József, egyetemi docens

A vizsgált közműszolgáltató személyes ügyfélszolgálatain 2017 áprilisától jelentős változások keletkeztek a minőségellenőrzés területén. Egy huzamosabb ideig fennálló és alkalmazott módszert alakítottak át, amelynek vezetői szempontból az egyik legfontosabb célkitűzése, hogy az ügyintézők fejlődését elősegítse a magas fokú minőség biztosítása érdekében. Dolgozatomat leginkább az átszervezett rendszer fejlesztő hatásának a vizsgálatára fókuszálom. Szeretnék választ kapni, hogy az új rendszer jobban elősegíti-e az ügyfélkapcsolati referensek fejlődését, mint a régi módszer és az ügyintézők mennyire igénylik a munkájukkal kapcsolatos visszajelzéseket, valamint ez a rendszer megfelelően van-e ellenőrizve és kontrollálva a vezetők által. A primer kutatásom során kvantitatív és kvalitatív módszert is alkalmaztam. A Tiszántúli régióban dolgozó ügyfélkapcsolati referens kollégák véleményét kvantitatív módszerrel kérdőív kitöltése alapján mértem fel. A kutatásom másik részét kvalitatív módszer keretében végeztem, mélyinterjú készítésével a regionális szakterület vezetővel és a debreceni ügyfélszolgálat irodavezetőjével. A kutatásom során a fejlesztő jelleg vizsgálatát tekintve három fókuszpontot céloztam meg: önellenőrzés, fejlesztő jellegű visszajelzés és a beüléssel történő munkavégzés ellenőrzésének mértéke. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a régi rendszerben, ahol az értékelés során százalékos formában is érzékeltetve lett a hibák büntetése, sokkal nagyobb mértékben alkalmazták az ügyintézők az önellenőrzést, tehát jobban utána jártak, hogy miért járt adott esetben a pontlevonás. Az új rendszer követelményei szerint az ügyintézőknek fejlesztő jellegű visszajelzéseket kellene kapniuk a 0%-os eredmény esetében mindig, de amennyiben csak 100% vagy ezen felüli eredményt ér el egy bizonyos darabszámú ellenőrzés után is járna az ilyesfajta visszacsatolás. Dolgozatomban demonstrálom, hogy a Tiszántúli régióban dolgozó ügyintézők, milyen csekély részének volt még eddig 0%-os eredménye az átszervezett rendszerben és bemutatásra kerül, hogy az ilyen esetben sem mindig beszélük át a hibát az érintettel. A felmérésből az is kiderül, hogy a kiegészítő tevékenységként funkcionáló mentorok általi beüléssel történő munkavégzés ellenőrzését sem lehet havi rendszerességűnek tekinteni. A vizsgálat során kapott eredmények alapján a dolgozatom végén olyan javaslatokat próbálok megfogalmazni, amelyek elősegíthetik ennek a rendszernek a szükség esetén hatékony, esetleg hatékonyabb működését.

**„CSAK A VÁLTOZÁS ÁLLANDÓ” – VÁLTOZÁSMENEDZSMENT
A SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI KISVÁLLALKOZÁSOK KÖRÉBEN**

Szerző: Filep Roland, MA II. évfolyam
Konzulens: Dr. Ujhelyi Mária, egyetemi docens

Az elmúlt évtizedben számos globális és lokális szintű változás is végbement. A gazdasági világválság a magánszektor és a vállalkozásokat is jelentős mértékben érintette, szükséges volt változtatni az addigi üzletmeneten, az elmúlt években pedig a legtöbb iparágban már véget ért a „hét szük esztendő”, a gazdasági szereplőknek újabb jelentős változásokkal kell szembenéznük. A KKV szektor működési helyzete, versenyképessége kihat a magyar gazdaság teljesítményére és meghatározó módon befolyásolja a foglalkoztatást, ezért a változáskezelés kérdése mindig fontos és aktuális témát jelent.

A dolgozatomban azt vizsgálom, hogy a jelenlegi turbulens környezetben a kisvállalkozások vezetői mennyire felkészülten és tudatosan kezelik a változásokat, milyen magatartást tanúsítanak és mely lépéseket követve vezetik át a szervezetet a kisebb-nagyobb változási folyamatokon.

Primer kutatásomban az önkitöltő kérdőív használata mellett a válaszadást követően interjúkat is készítettem, így a válaszok hátterére, a miértekre is magyarázatot kaptam. A KKV szektoron belül a kisvállalkozásokat vizsgáltam, a válaszok közötti összefüggésekre voltam kíváncsi így keresztábra elemzéseket készítettem.

A konkrét céljaim között szerepelt annak feltárása, hogy a vezető McGregor-i emberképe befolyással van-e a változtatás sikerességére, valamint a hatalomrészvétel modell segítségével azt vizsgáltam, hogy a beosztottak bevonása valóban csökkenti-e a változással szembeni ellenállást, a változás véghezvitelének egyik legfontosabb sarokpontját. Mindkét vizsgálat szignifikáns összefüggést mutatott, az előbbinél gyengébb, az utóbbinál erősebb volt ez a kapcsolat.

A kisvállalkozások vezetőinek körében megvizsgáltam, hogy kellő figyelmet fordítanak-e önmaguk szakmai képzésére és kérik-e külső tanácsadó segítségét, de a nyilatkozatuk alapján kizárólag a saját korábbi tapasztalataikra hagyatkoznak változás idején. Feltételezésem szerint egy változáskezelési folyamat során a vezetők annak konkrét ismerete nélkül is követik a Kotter-féle modell egyes elemeit, amely igazolódott, viszont kimaradhatnak fontos lépések, így szükség van a vezetők célzott fejlesztésére. Az utódlás kérdésével kapcsolatban a nemzetközi tendencia figyelhető meg, nem foglalkoznak tudatosan ezzel a fontos kérdéssel.

MI TESZI AZ INDULÓ VÁLLALKOZÁSOKAT SIKERES STARTUPPÁ? FÓKUSZBAN A FINANSZÍROZÁS DILEMMÁI

Szerző: Fodor Tímea, BA IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Kovács István, adjunktus

Az elmúlt pár évben a startup vállalkozások egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek Magyarországon. Számos szakértő ebben látja a gazdaság nagymértékű növekedésének a kulcsát, mégis sokan nem ismerik ezeket a vállalkozási formákat vagy nem is tudják, hogy ilyen egyedi innovatív vállalkozással van dolguk. Másrészt egy olyan startupper esetében, vagyis egy olyan startup cég tulajdonosa esetében, aki nem ismeri a startupok különleges jellemzőit vagy éppen egyedi finanszírozási módjait, azoknál a kezdeményezéseknél minden bizonnyal minél hamarabb bukás lesz a végeredmény.

Éppen ezen okokból dolgozatom első felében célom volt, hogy elemezzem mit is jelent az a szó, hogy startup, honnan származnak ezek a vállalkozások, és hogy milyen főbb jellemzőkkel bírnak, mivel a köztudatban nagyon sok hiányosság és téves fogalmak élnek ezzel kapcsolatban. Továbbá behatároltam az életciklusait és meghatároztam azokban követendő stratégiákat. Végezetül a lean startup folyamattal próbáltam megoldást találni a több, mint 90% feletti bukási arány kiküszöbölésére.

A második részben pedig a startupokhoz kapcsolódó pénzügyi piac jellemzőit és az egyedi finanszírozási módokat elemeztem ki és jellemeztem. A startup vállalkozások a kockázatitőke-finanszírozáson belül mozognak, vagyis az ehhez kapcsolódó finanszírozási formák képesek csak a startup legfontosabb ismérvét irányítani, ami a nagymértékű bizonytalanságok kezelése. A legjellemzőbb finanszírozási formák ezek közül az üzleti angyalok és a kockázatitőke-társaságok. Majd vizsgáltam egyéb támogatási lehetőségeket hazánkban, valamint a legnagyobb európai támogatást, a Jeremie-programot is.

Következtetésképpen pedig meghatároztam, hogy mik a sikeres startup működésének kulcstényezői és hogy milyen stratégiával kellene működni egy ilyen vállalkozásnak a piacon, hogy ne legyen ennek a területnek az áldozata.

LAKOSSÁGI ENERGETIKAI ÖNELLÁTÁS GAZDASÁGI ÉRTÉKELÉSE

Szerző: Fülöp Ildikó, BSc IV. évfolyam

Konzulens: Prof. Dr. Bai Attila, egyetemi tanár

Napjainkban az energiaigény, és az energiaárak napról napra való szakadatlan növekedése, másrészt pedig a környezetszennyező és energiapazarló életvitelünk felismerése egyre szükségszerűbbé teszi a megújuló energiaforrások használatát a mindennapokban. Ebben a hazai lakosságnak döntő szerep jut, hiszen a felhasznált energia több mint egyharmadát közvetlenül a háztartások fogyasztják el.

Dolgozatom első részében ezért a lakosság energiagazdálkodási szokásait, a megújuló energiaforrások köztudatban elfoglalt helyzetét vizsgálom egy országos és egy járszerű lakosok által kitöltött kérdőíves módszer segítségével. A kutatás második részben modellvizsgálatokat, önköltségszámítást, összehasonlító vizsgálatokat, valamint érzékenységszámítást végzek a versenyképesség elemzése érdekében, valamint annak megállapítására, hogy a jelenlegi piaci árak mellett mennyivel kell többet fizetni azért, hogy egy fűtési mód kényelmes és/vagy környezetbarát legyen.

A kutatás eredményként összességében elmondható, hogy a vizsgált lakosság körében a legismertebb energiaforrás a napenergia, majd ezt követi a víz- és szélenergia. A felmérésben résztvevő személyek döntő többsége ugyan hallott egyes megújuló energiaforrásról, de mélyebb ismeretekkel nem rendelkezik. Tényleges tudásuk megítélése többnyire nem helytálló. Nagyobb kipróbálási hajlandóság mutatkozik azon alternatívák iránt, amelyek nagyobb ismeretségrek örvendenek.

A vizsgálatban résztvevők körében az energiafogyasztás során a legfontosabb szempont a minél alacsonyabb költséggel járó energia-előállítás. A válaszadók döntő többsége, jövedelmi helyzetétől függetlenül nem hajlandó többet fizetni azért, hogy környezetbarát módon állíthasson elő energiát. A kényelmességbeli különbséget – minimális mértékben - viszont figyelembe vennék a válaszadók, ám valós piaci áron igen kevesen vásárolnának tüzipelletet, vagy biobrikettet. Országos viszonylatban jövedelem nagyságtól függetlenül nagyon kicsi a beruházási hajlandóság is a megújuló berendezésekre 50-70%-os vissza nem térítendő támogatás alatt. A gazdasági számításokból kiderült, hogy az egyes vizsgált megújuló energiára alapozó alternatívák a jelenlegi körülmények esetén is – a biobrikett és a tüzipellet kivételével – gazdasági szempontból is versenyképesek a földgázzal szemben.

A környezetbarát és kényelmes bio-fűtőanyagok elterjedését nemcsak az emberek fizetési hajlandósága gátolja, hanem az is, hogy az általuk elvárt beruházási támogatást jelenleg nem biztosítja az állam, a berendezések megtérülése pedig jóval hosszabb, mint a válaszadók által elvárt időtartam. A gázár (és a szénár), valamint a beruházási támogatási rendszer intenzitásának növekedése egyaránt képes lenne ezen elvárások teljesítésére, vagyis a lakossági kereslet nagymértékű növelésére. A helyben megtermelt megújuló energiaforrások használat vizont nemcsak a termelőnél és a fogyasztónál, hanem a térségben is jelentkezne, a helyben maradó jövedelemnek, a környezetbarát környezetnek, valamint a javuló munkalehetőségeknek köszönhetően.

AZ ISZLÁM ÉS A HAGYOMÁNYOS TÍPUSÚ BANKOK ÖSSZEHASONLÍTÁSA JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK ÁLTAL PAKISZTÁN PÉLDÁJÁN KERESZTÜL

Szerző: Horváth Tímea Zsuzsa, BA III. évfolyam
Konzulens: Dr. Máté Domicián, adjunktus

A munkám során elsősorban arra kerestem a választ, hogy milyen eltérések fedezhetők fel az iszlám és a nyugati típusú (hagyományos) bankok között. Az eredményes és alapos kutatás érdekében, először az iszlám vallási kultúrával és szabályokkal (Shariah), és az ehhez köthető pénzügyi sajátosságokkal foglalkoztam. Ezután Pakisztánt vizsgáltam meg, ahol mindkét fajta pénzintézet típus megtalálható.

A kiválasztott pakisztáni bankok adatainak összegyűjtése és elemzése során, a vizsgált időszakon belül (2011-2015), a jövedelmezőségi mutatók (pl. ROA, ROE stb.) vizsgálata mellett azért döntöttem, mert képesek megmutatni, hogy a vállalat (jelen esetben hitelintézet) rendelkezésére álló forrásokat, illetve az ezekből vásárolt eszközöket a vizsgált időszakban milyen eredményesen használta fel. Módszertani szempontból a választásom továbbá a Du Pont technikára esett, így a jövedelmezőségre gyakorolt további pénzügyi (forgási sebesség, eladósodottság stb.) tényezők is észlelhetők és elemezhetőek. A Du Pont modellen is túlmutat a független kétmintás t-próba. Ez a próbastatisztika az egyes mutatók átlagának szignifikáns eltéréseinek keresésére irányul. A független kétmintás t-próba elvégzése révén továbbá azt kívántam igazolni, hogy a Du Pont elemzés során észlelt eltérések a különböző bank típusoknál valóban léteznek.

A Du Pont elemzés eredményei azt támasztják alá, hogy 2011-14-ig az iszlám bankok eredményesebben használták fel az eszközeiket és a tulajdonosok befektetett tőkéjét, mint a nyugati típusúak, majd 2015-ben már a hagyományos pénzintézetek eszközfelhasználása és sajáttőke menedzselése lett hatékonyabb. A 2015-ös évben minden – a rendszerhez tartozó – mutató kiemelkedő magas értéket produkált az előző évekhez képest, amely jelenség a legutóbbi pénzügyi válság utáni fellendüléssel indokolható. A próbastatisztikáknál pedig három mutató esetében találtam szignifikáns különbségeket. Ezek a sajáttőke hozama (ROE), az összes eszköz forgási sebessége és a sajáttőke multiplikátor voltak. A többi mutatóval kapcsolatban mindez ugyan nem állapítható meg, de a t-próba alapján valóban léteznek eltérések a két bankszektor között. Az eredményeket összefoglalva kimondható, az általam vizsgált pakisztáni példa alapján, hogy nem egyformán jövedelmezőek és nem ugyanolyan hatékonysággal működnek az iszlám és a nyugati típusú hitelintézetek.

A TÁRSASÁGI ADÓ JOGHARMONIZÁCIÓJA AZ EURÓPAI UNIÓBAN

Szerző: Jurecska Kitti, BA IV. évfolyam

Konzulens: Dr. Károlyi Géza, egyetemi docens

A nemzetközi társasági adózásban számos olyan probléma merül fel, amelyek az államok és a vállalatok számára is bevételkiesést okozhatnak. A cégek igyekeznek olyan vállalati struktúrákat létrehozni nemzetközi viszonylatokban, amelyek a lehető legoptimálisabb adóterhet biztosítják számukra. Az országok egyszerre próbálnak a saját nemzeti jogrendszerükkel vagy az országok közötti kétoldalú egyezményekkel gátat szabni ezeknek a tevékenységeknek, illetve ezzel egyidejűleg olyan jogrendszert kialakítani, amely vonzó lehet a külföldi cégek számára. Ez káros adóversenyhez vezethet, ami különösen fontos egy olyan gazdasági unióban, mint az Európai Unió, hiszen itt egyszerre kell a tagállamok autonómiáját, illetve a szupranacionális szabályozását fenntartani, és kialakítani egy belső, semleges piacot, amely biztosítja az Európai Unió gazdasági versenyképességét globálisan. Hipotézisem szerint a közvetett adók területén már megfelelő Közösségi joganyag áll rendelkezésre, azonban a direkt adók harmonizációja azonban általánosan elmaradt a szükséges szinttől.

A társasági adózás területén eddig három irányelv született, illetve az állami támogatások az EUMSZ-ben kerültek szabályozásra. A három irányelv a következő: anya- és leányvállalati irányelv, átalakulási irányelv és a kamat és jogdíj fizetések adóztatásáról szóló irányelv. Ezen irányelvek azonban csak a társasági adózás bizonyos területeire nyújtanak megoldást.

A közelmúltban született két irányelvjavaslat a közös, konszolidált társasági adóalapról (Common Consolidated Corporate Tax Base, CCCTB), amely egy olyan társasági adóztatási rendszer lenne, amely egységes szabályozási keretet biztosítana a határokon átnyúló gazdasági tevékenységet végző vállalatok számára. Dolgozatomban e rendszer elemzését végeztem el.

A célkitűzésem az, hogy a CCCTB elemzése során a rendszer előnyeit és hátrányait megvizsgálva olyan következtetésekre és javaslatokra jussak, amelyek segítségével a CCCTB gyakorlati alkalmazása során az Európai Unió gazdasági fejlődése is biztosítva lenne. A CCCTB elemzését a releváns joganyagok és külföldi szakirodalom felhasználásával, majd ezeknek az összehasonlításával végeztem el. Olyan területekre fókuszáltam, mint a tervezett társasági adóalap elemei, a konszolidáció és választhatóság kérdése, az adminisztrációs rendszer, illetve a harmadik országokkal való kapcsolatok.

A vizsgált kérdések alapján javaslatokat tettem, hogy az irányelvjavaslatok melyik részét kellene fejleszteni, illetve melyek azok a részek, amelyeket mindenképpen meg kellene tartani annak érdekében, hogy egy olyan rendszer jöjjön létre, amely segítené az Európai Unió gazdasági fejlődését. Fontos, hogy a rendszer biztosítsa az innovációt, a fejlődést, így különösen fontos, hogy a CCCTB megoldást adjon az olyan területeken, mint a KKV szektor és a K+F tevékenységek ösztönzése, vagy a túlzott eladósodottság kérdése.

A SPECIALIZÁLT EXPORT ÉS A GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS ÖSSZEFÜGGÉSEI FEKETE-ÁFRIKÁBAN

Szerző: Kapás Rebeka Dorottya, BA IV. évfolyam

Konzulens: Dr. Nádasi Levente, adjunktus

A világ országainak eltérő fejlettségi szintje folyamatosan aktuális kérdés. A gazdasági egyenlőtlenségek egyik oka a termelés és az export jellemzőiben keresendő. Az általam választott világ gazdasági régió, Fekete-Afrika az egyik legelmaradottabb térség, aminek egyik lehetséges oka, hogy ezen országok többségében az export, csupán néhány termékre koncentrált, amelyek nagy része ráadásul nyersanyag.

Dolgozatomban arra keresem a választ, hogy a térség országai mennyire kiszolgáltatottak a túlzottan specializált exportból fakadóan, valamint, hogy ez milyen hatással lehet a gazdasági növekedésre. Hipotézisem szerint a specializáció és a GDP növekedés közötti kapcsolat negatív, vagyis a túlzott specializáció káros a növekedésre nézve. Ezt a megállapítást többek között fő forrásom, Bleaney és Greenaway (2001) cikke alapján állítottam fel.

Az egy főre eső GDP értékekből mértani átlag segítségével átlagos növekedési ütemet számoltam az 1995-től 2016-ig terjedő periódusra. A specializáció esetén 5 évenkénti adatokból készítettem átlagos százalékos értéket 14 ország esetén az 1995 és 2015 közötti időszakra. Bleaney és Greenaway (2001) az országokat az 1980-as adatok alapján választották ki, ezért vizsgáltam én is ezeket az államokat elemzésemben.

Kutatási eredményeimben a jövedelem kontrollálásával két csoportra bontottam az országokat, így láthatóvá vált, hogy az 1995-ben magasabb egy főre eső GDP-vel rendelkező országok esetén negatív volt az összefüggés a növekedés és a specializáció között, míg az alacsonyabb jövedelmű országoknál nem volt érezhető ez a kapcsolat. Mindezekből arra következtetek, hogy egy bizonyos fejlettségi szint fölött a diverzifikáltság már jó hatással van a növekedésre. Az alkalmazott módszertannal nehéz lenne következtetéseket levonni hosszú távra vonatkozóan a kontrollálatlan változók miatt, ehhez kifinomultabb regressziós modellre lenne szükség, ami további kutatás tárgya lehet.

Amikor azonban a növekedés helyett a jövedelmet használtam függő változóként, már lehetett tapasztalni fordított U alakú kapcsolatra utaló jeleket, vagyis sem a magas, sem az alacsony mértékű specializáció nem korrelál pozitívan a jövedelemmel. Ezt az összefüggést alapvető nemzetközi kereskedelmi modellek – többek között a Ricardói modell – is sugallják, melyek azonban nem számolnak tranzakciós költségekkel, valamint azzal, hogy a komparatív előnyök dinamikusak. Javaslataimban a gazdaságpolitikai beavatkozások szükségességére hívom fel a figyelmet.

Bleaney, M. – Greenaway, D. (2001): The impact of terms of trade and real exchange rate volatility on investment and growth in sub-Saharan Africa. *Journal of Development Economics*. Vol. 65. 491-500.

A BITCOIN JELENTŐSÉGE A VILÁGGAZDASÁGBAN

Szerző: Kiss Adrienn, BA IV. évfolyam

Konzulens: Dr. Károlyi Géza, egyetemi docens

A választásom azért erre a témára esett, mert nagyon érdekesnek tartom, hogy milyen iramban fejlődik a technológia és milyen eddigi körülbelül elképzelhetetlen újításokkal találkozunk nap mint nap. Feltehetően, ha Magyarországot nézzük az emberek többsége értetlenül áll, ha a Bitcoinról hallanak. Egyre többet jelenik meg a közösségi médiákon, a hírekben, hogy a kriptovaluták lassan behálózják az egész világot. Legegyszerűbben úgy lehetne megfogalmazni, hogy decentralizált elven működnek, ami azt jelenti, hogy nincs szükség egy közvetítő harmadik félre, mint pl. az elektronikus fizetésnél a bankokra. Emellett nincs központi kibocsátó egység, aki kontrollálhatná a pénzmennyiséget, hanem a rendszer használói teremtik az új értéket. A Bitcoin célja, hogy alternatívát nyújtson a bankrendszerrel szemben. Egy olyan innovációhoz lehetne hasonlítani, mint amikor az internet megjelent és megváltoztatta az emberek közti kommunikációt. A Bitcoin a pénz működését akarja megváltoztatni.

A Bitcoinnal és a többi altcoinnal kapcsolatban nem szabad abba a hibába esni, hogy biztosra veszünk bármit is. Ahogyan azt láthattuk, szinte bármikor napvilágot láthat egy olyan hír, amittől a kriptovaluták árfolyama egy pillanat alatt összeomlik. A kérdés, ami sokakat foglalkoztat a téma megismerése után, hogy vajon tényleg felveheti-e a versenyt a jelenleg érvényben lévő fizetési rendszerrel a Bitcoin? Véleményem szerint, addig biztosan nem lesz stabil helyzete a gazdaságban, ameddig nem hoznak létre egy nemzetközi érvényű, egységes szabályozást. Viszont, ha folytatja a fejlődést és a terjeszkedést, néhány év elteltével szert tehet olyan népszerűsége és ismertségre, hogy az emberek és az országok is elfogadják a Bitcoint, mint alternatív fizetőeszköz.

Satoshi Nakamoto rendszere egyedülálló a világban a decentralizáltságával, viszont egy ilyen fajta innovációs technológiának nagyon hosszú adaptációs szakaszon kell végig mennie ahhoz, hogy bekerüljön a köztudatba. Remek példa lehet erre az online kereskedelem elterjedése, aminél szintén hosszú időnek kellett eltelnie, hogy az emberek megbízzanak benne és elkezdjék használni. Természetesen, ahogy pl. az online vásárlásnál, úgy a Bitcoinnal kapcsolatban is mindig lesznek szkeptikusok és ellenzők, de ők annál inkább motiválják a fejlesztőket és a befektetőket, hogy megcáfolják az ellenérveket.

A dolgozatom célja, hogy egy átfogó képet mutassak a Bitcoinról és működéséről, valamint az esetleges tévhitet megcáfoljam a jelenleg elérhető források segítségével. A dolgozat első részében szó lesz a kriptovaluták kialakulásáról, majd a Bitcoin rendszer felépítéséről, és végül a világgazdaságra való hatásáról, ami jelenleg napjainkra nézve is a legfontosabb. Nem olyan egyértelmű a Bitcoin helyzete, mint ahogy az elsőre tűnhet, mert hiába foglalkozott a témával az Európai Központi Bank vagy az amerikai FBI is, egységes nemzetközi szabályozás a mai napig nem született a kriptovalutákat illetően, ami érdekes hatással van az egyes országokra.

IKT-HASZNÁLAT ÉS DIGITÁLIS SZAKADÉK, VALAMINT AKTIVITÁS A „BABY BOOM” GENERÁCIÓBAN

Szerző: Kiss Tamás, BSc IV. évfolyam
Konzulensek: Dr. Szilágyi Róbert, egyetemi docens
Dr. Bakó Mária, adjunktus

Az informatika manapság az egyik legjobban fejlődő terület. Az informatikai eszközök a mindennapi életünk részét képezik. Csak azok tudják igazán kihasználni ezen eszközök adta lehetőségeket, akik kezelésükhöz megfelelő kompetenciával rendelkeznek. Némely ilyen eszköz kifejezetten bonyolult működésű, kezelése nehézkes, főleg az idősebb generáció számára. Azonban egy információs társadalomban a technikai újítások ismerete, azok használata és kezelése nélkülözhetetlen. Az információs és kommunikációs eszközök folyamatos fejlődése szinte megállíthatatlan, ezáltal alkalmazásuk lehetőségessé vált a társadalom minden területén.

Kutatásomban a társadalom eltérő életkorából adódó digitális szakadékot veszem górcső alá. Kérdőívek segítségével egy kisebb, nem reprezentatív felmérést készítettem, mely Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megye 45-66 év közötti lakosainak digitális eszközhasználatát és sporttevékenységeit vizsgálja.

A rendszeres testmozgás számos előnnyel jár. A testmozgás monitorizálására egy aktivitásmérő alkalmazást fejlesztettem az App Inventor 2 / Thunkable segítségével. Az elkészített alkalmazással, mely Androidos készülékekre telepíthető, monitorozhatóak a futás/gyaloglás különböző aspektusai, például a megtett lépések száma, a megtett távolság, az elégetett kalória. Egy számláló segítségével az indulás óta eltelt időt tudjuk mérni, a térkép pedig valós helyzetünket jeleníti meg.

A kutatásomból kiderül, hogy a digitális szakadék Magyarországon is létező jelenség, ugyanis az IKT-használat az idősek körében nem olyan meghatározó, mint a fiatalabb generációban. Továbbá a testmozgás minden korosztály számára rendkívül fontos, ugyanis a fiatalkorban elkezdett rendszeres edzés pozitív hatásai időskorban jelentkeznek.

A kutatásom során érdekes eredményre jutottam, ugyanis az általam vizsgáltak IKT-használata jelentős, valamint a sportolással eltöltött idő is meghatározó az életükben.

TEJÁGAZATBAN ÉRINTETT VÁLLALKOZÁSOK IKT FEJLETTSÉGE ÉS FŐBB PÉNZÜGYI MUTATÓINAK KAPCSOLATA

Szerző: Kovács Evelin, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. Felföldi János, egyetemi docens

A Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézete kutatást végzett a vállalkozások körében az információáramlást segítő IKT szolgáltatások használati szokásairól. A kutató munkába bekapcsolódva dolgoztam fel a tejágazatban érintett vállalkozások válaszait.

Húsz tejágazatban érintett vállalkozás adatával dolgoztam. A vállalkozások számviteli mérlege és eredménykimutatása alapján végeztem el a pénzügyi elemzést. Megvizsgáltam a vállalkozások vagyonát, likviditását, jövedelmezőségét, majd mutatószámokat képeztem. Az értékelés során a mutatók alapján kvartiliseket határoztam meg. A pénzügyi elemzést követően kiértékeltem a kérdőívet, az eredményeket országos adatokkal vettem össze. Dolgozatomban olyan hipotéziseket fogalmaztam meg, melyek feltételezik az IKT fejlettség és a vállalkozások pénzügyi helyzete közötti összefüggést. Lehet-e különbséget tenni a vállalkozások között a mért változók alapján? Vagyis van-e összefüggés a vállalat IKT fejlettsége és a vállalkozások létszáma, illetve árbevétele között.

Az IKT fejlettség és pénzügyi mutatók kapcsolatát SPSS statisztikai szoftver segítségével vizsgáltam. Elsőként a korrelációs mátrix alapján meghatároztam, hogy a megtérülési mutatók között van lineáris kapcsolat, majd a KMO mutató alapján megállapítottam, hogy alkalmas faktor analízisre. Ugyanezt a vizsgálatot elvégeztem az IKT fejlettség értékelésére is. A vállalkozások IKT fejlettségének értékelése, az internetes megoldások használatának fontossága és a megtérülési színvonal alapján készítettem klaszter analízist. Majd megvizsgáltam a korrelációt, van-e bármilyen lineáris kapcsolat illetve milyen szoros a vállalkozások esetében a vizsgált jellemzők között, mint létszám, árbevétel, IKT fejlettség és az összes pénzügyi mutató. Diszkriminancia analízissel meghatároztam, létszám és árbevétel alapján lehet-e valamely IKT fejlettségi kategóriába sorolni a vállalkozásokat. Megállapítottam, hogy a létszám egyáltalán nem, az árbevétel pedig minimálisan befolyásolja az IKT fejlettséget. Ugyanígy megvizsgáltam, hogy a megtérülési mutatókra hatással vannak-e az imént említett folytonos változók. A hipotéziseimet elvettem, a vállalkozások IKT fejlettsége és pénzügyi helyzete között nincs kapcsolat.

**AZ ÁLLAMI SZEREPVÁLLALÁS JELENTŐSÉGE KÍNA ÉS AZ AFRIKAI ORSZÁGOK
GAZDASÁGÁBAN – ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉS A DÉL-KOREAI FEJLŐDÉS
TÜKRÉBEN**

Szerző: Lovas Viktória, MA II. évfolyam
Konzulensek: Dr. Erdey László, egyetemi docens
Dr. Czeglédi Pál, egyetemi docens

A huszadik század második felében több nemzetgazdaság esetében mentek végbe olyan változások, amelyeknek köszönhetően mára a világ legnagyobb országaivá nőttek ki magukat. Kiváló példa erre Dél-Korea esete, ahol alig ötven év alatt a mélyszegénységből a világ egyik legversenyképesebb centruma jött létre. Ugyanakkor napjainkra egyre több fejlődő ország vált meghatározóvá a világgazdaságban – közöttük talán legkiemelkedőbb Kína, míg más országok esetében továbbra is állandó mélyszegénység és a nyomor képe tárul elénk, így egyre nagyobb figyelem jut a gazdasági növekedés mögött húzódó folyamatok vizsgálatára.

Ennek jegyében célul tűztem ki a dél-koreai fejlődés vizsgálatát, hogy feltárjam azokat a legfontosabb növekedési motívumokat és gazdasági tényezőket, amelyek kulcsfontosságúak voltak a gazdaság sikereiben, és amelyek más országok esetében is azok lehetnek. Ezen faktorok a stabilitást megteremtő gazdaságpolitika, a humán erőforrás és az iparpolitika voltak Dél-Korea esetében.

Ezt követően pedig a tanulmányaim során csak elméleti szinten tanult Solow modellt szerettem volna a gyakorlatban is alkalmazni, így a növekedéselszámolás humán tőkével kiegészített modelljének segítségével Dél-Korea, Kína és a fekete-afrikai országok adatait teszteltem, hogy megvizsgáljam, mi a szerepe a feltárt tényezőknek ezekben az országokban. Végezetül pedig a makropolitika növekedésre gyakorolt szerepét vizsgáltam korrelációs és regressziós vizsgálatok segítségével. Hipotéziseimet az adott tényező gazdasági növekedésre gyakorolt hatásaira fogalmaztam meg, amelyek részben beigazolódtak munkám során.

Összességében sikeresnek tekintem kutatásom, hiszen összefüggést találtam az általam vizsgált tényezők és nemzetgazdaságok növekedése között, illetve sikerült a gyakorlatban is tesztelnem egy olyan modellt, amellyel eddig csak elméletben találkoztam. Azonban a témát még nem tekintem lezártnak, hiszen érdemes az egyes tényezőket a jövőben részletesebben is megvizsgálni.

A FEJLESZTÉSI TARTALÉK ÉS AZ ÉRTÉKCSÖKKENÉS GYAKORLATI ALKALMAZÁSA A MAGYAR ÉS NEMZETKÖZI SZABÁLYOZÁSBAN

Szerző: Magyar Kitti, MA II. évfolyam
Konzulensek: Dr. Rózsa Attila, adjunktus
Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens

A napjainkra egyre gyorsuló számviteli harmonizáció ihlette meg elgondolásomat, hogy bemutassam a társasági adótörvény vonatkozásában az értékcsökkenés és a fejlesztési tartalék elszámolásának magyar számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS – International Financial Reporting Standards) szabályai szerinti összehasonlítását. A szakirodalmi áttekintést a társasági adóalap megállapításának módszerével, a magyar számviteli és IFRS rendszer, valamint a nyereségadó standard ismertetésével kezdtem.

A fejlesztési tartalék három különböző esetét felvázolva a számviteli törvény és az adótörvény szerinti értékcsökkenéssel vontam párhuzamot. Modellvállalkozásra alapozva olyan eseteket vizsgáltam, amikor a képzett fejlesztési tartaléknak a teljes összege, vagy csak egy része került felhasználásra, illetve amikor az eszköz magasabb áron került beszerzésre, mint a rendelkezésre álló fejlesztési tartalék. Adózás előtti eredményt módosító hatásukat tanulmányoztam mindkét megközelítésben. IFRS alkalmazásában a vizsgált esetek jövőbeni adóhatása a halasztott adó megjelenését eredményezte. Célom a számítási módszer és könyvelési sorok eltéréseinek vizsgálata volt, melyből arra a következtetésre jutottam, hogy a különbözőség nem a társasági adó mértékében, hanem az elszámolás időbeli különbözeteiben valósult meg. Hiszen a fejlesztési tartalék, mint előrehozott értékcsökkenés, adóalap csökkentő hatása az évek során fokozatosan visszairódtott számviteli törvény szerinti értékcsökkenésként, az eredmény hosszútávon - a második eset leszámítva - azonos volt a két szabályozás tekintetében. Az eltérés abban mutatkozott, hogy milyen kiszámíthatósággal történik a visszairás. A tárgyi eszközök értékcsökkenését és adóhatását táblázatok és számítási képletek segítségével szemléltettem a hasznos élettartam függvényében.

Végül a dolgozat változatossá tétele érdekében felvázoltam egy valós értékre történő értékelés társasági adóhatásának megosztását. Itt megjelent az egyéb átfogó eredmény fogalma, mert az átértékelés megkövetelte az adóhatás nettó eredménnyel és egyéb átfogó eredménnyel szemben történő kimutatását. Javaslatot tettem újabb kutatások elvégzésére egy későbbi dolgozat eredményeként. Megállapítottam, hogy az IFRS szabályozása, habár még sokak számára rejteget nehézségeket, átláthatóbb rendszert kínál a vállalkozások számára adókötelezettségeik tervezésében.

AZ AD-VESZ KFT. STRATÉGIAI TERVE

Szerző: Matesz Anna, BA IV. évfolyam
Konzulens: Prof. Dr. Nábrádi András, egyetemi tanár

A miskolci háztartási és vegyi áru forgalmazásával foglalkozó Ad-Vesz Kereskedelmi Kft. stratégiai tervének készítése során számos a gazdálkodási és menedzsment szakon szerzett ismeretemre támaszkodva dolgozhattam. A dolgozatom elkészítéséhez szükséges szakirodalom áttekintésével és felhasználásával sikerült jobban átlátni a különböző órákon elsajátított ismeretek egymáshoz való kapcsolódását.

Meghatározóan David 2011 struktúráját követve a cég vízióját és missziójának megfogalmazása után elsőként környezet és versenytárselemzést végeztem, ahol kiderült, hogy az Ad-Vesz Kft. az átlagnál valamivel jobban képes reagálni a környezet adta veszélyekre, illetve kihasználni az onnan származó előnyöket. Az elemzések szerint hasonlóan képes erősségeit használni és gyengeségeit javítani. A versenytárselemzés során a Zöld-Ker Kft-vel való összehasonlítás azt mutatta, hogy a verseny erősen kielezett az Ad-Vesz Kft. és riválisa között, bár utóbbi a vizsgált kritikus sikerességi tényezők alapján jelenleg jobban teljesít.

Ezt követően az elemzések eredményeire támaszkodva a lehetséges stratégiai irányokat fogalmaztam meg az Ad-Vesz Kft. számára. Az IE mátrix összeállításával kiderült, hogy a cég jövőbeli stratégiáját tekintve választás előtt áll, egyértelműen nem mondható ki, hogy fejlesztenie vagy visszavonulnia lenne érdemes. Ezt követően a hosszú távú célkitűzéseket összhangban a cég víziójával és missziójával fogalmaztam meg. Belső célként elsősorban a meghatározó gyengeségeket tűztem ki, míg külső célkitűzéseim a forgalmi rend növelését szolgálják.

A stratégiai változatok kiválasztásánál figyelembe vettem a cég vezetőinek és egyben tulajdonosainak magas átlagéletkorát is így a célként kitűzött forgalomnövekedést és partnerek bővülését segítő stratégiai irányok mellett - mint a piacmélyítés vagy piacfejlesztés - felvettem a visszavonulás lehetőségét is.

Döntésemet a QSPM elemzés segítségével hoztam meg, ahol a dolgozatom során feltárt összes információt egy táblázatba sűrítettem, és a három felvázolt stratégiai irányt objektíven összemérhettem. Végül ebből az összehasonlításból a piacfejlesztési stratégia került ki győztesen, így annak a követésére tettem javaslatot.

A tervezés folyamatát lezáró lépés a döntés a megfelelő stratégiáról, azt követően a stratégiai menedzsment feladata a kiválasztott taktika megvalósítása.

A REGIONÁLIS GAZDASÁGFEJLESZTÉS SZEREPE A TŐKEVONZÁSBAN

Szerző: Nagy Anna Nóra, BA IV. évfolyam

Konzulens: Dr. Frankó Krisztina, adjunktus

Kutatómunkámban Magyarország, azon belül is kiemelten Debrecen város tőkevonzó képességének vizsgálatát, illetve a helyi gazdaságfejlesztés tőkevonzásban betöltött szerepének tanulmányozását tűztem ki célul. A téma aktualitását Magyarország jelenleg is formálódó befektetésösztönzési stratégiája adja, ami a világgazdasággal való lépéstartás miatt szükséges. A dolgozat első részében a témához kapcsolódó fogalmak meghatározására, a működőtőke-áramlás általános bemutatására kerül sor. A téma teljes megértéséhez, objektív elemzéséhez elengedhetetlennek találtam eltérő szemléletű elméletek ismertetését, mivel a téma elméleti hátterét tekintve nincs egy olyan teória sem, amelyet teljes egészében nemzetközi egyetértés övezne. Azonban azt biztosan kijelenthetjük, hogy az FDI alapvetően kétféleképpen jelenhet meg egy adott országban: vagy egy már meglévő, külföldi vállalkozásban történő részesedésszerzéssel, -növeléssel, vagy pedig egy teljesen új, külföldi vállalkozás alapításával. A dolgozatban gyakran zárójelben tüntetem fel egyes nemzetközi irodalmakban előforduló fogalmak angol megfelelőjét is az egyértelműség érdekében. Az ezt követő fejezetekben azokra a kérdésekre keresem a választ, hogy milyen hatások befolyásolhatják a közvetlen külföldi működőtőke hazánkba érkező állományának alakulását, továbbá arra, hogy milyen tényezők játszhatnak közre a telephelyválasztáskor. A válaszokat a jelenlegi gazdasági helyzet vizsgálatával kívánom megtalálni. A dolgozat utolsó fejezeteiben a helyi gazdaságfejlesztésben közvetve kiemelkedő szerepet játszó non-profit szervezet tevékenységének, valamint egy debreceni vállalat tapasztalatai alapján a befektetésének gyakorlati megvalósulásának bemutatására kerül sor mélyinterjúk segítségével. Kutatásom módszertana ezen non profit szervezet egyik vezető gazdaságfejlesztővel és az említett multinacionális vállalat ügyvezető igazgatójával készített szakmai interjúkra épül.

AZ ŐSHONOS MAGYAR SZÜRKE MARHA TENYÉSZTÉSÉNEK/TARTÁSÁNAK GAZDASÁGI ÉRTÉKELÉSE

Szerző: Páll Emese Aranka, MSc II. évfolyam

Konzulens: Dr. Szűcs István, egyetemi docens

Világ és európai viszonylatban figyelve az utóbbi évek növekvő népességének köszönhetően egyre nagyobb igény van a marhahústermelésre, így a gazdasági életben az intenzív hústermelő fajtájú egyedek elterjedtek a gazdaságokban. Ennek köszönhetően már csak génmegőrzési céllal jelennek meg főként országunkban az extenzív, őshonos fajtájú egyedek.

Dolgozatom általános célkitűzése a marhahústermelés és a szürke marha ágazat rövid és hosszú távú gazdasági viszonyainak ökonómiai elemzése. Célom továbbá a Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Nonprofit Kft. szürke marha tartástechnológiájának értékelése, mivel ez a társaság a génmegőrzésen túl a tájvédelem, a környezetvédelem, és az idegenforgalmi tényezőket is figyelembe veszi. Hipotézisem szerint a társaság gazdálkodása tartástechnológiájának köszönhetően adott gazdasági-, társadalmi körülmények között biztos jövedelmi helyzetben van és ezáltal működése a jövőre vonatkozóan is biztos fennmaradást eredményez.

Általános célkitűzéseim megvalósításához konkrét feladatokat rendeltem el és a Társaságnál végzett adatgyűjtésem után a Debreceni Üzemtani Iskola tervezési/elemezési módszertanának állattenyésztési tervlapjai alapján kalkulációs modellt készítettem. Ezen módszer segítségével a gazdaság ökonómiai helyzetét széles körben értékeltem, továbbá számításokat végeztem, hogy fel tudjam mérni a mai gazdasági-, társadalmi körülmények között hogyan alakulnak a magyar szürke szarvasmarha ágazat hatékonysági, jövedelmezőségi mutatói egy tehénre vonatkozóan fajlagos szinten, illetve ágazati szinten is. Érzékenységvizsgálatom során a realista, pesszimista és optimista változatok eredményei alapján kimutattam, hogy a leginkább meghatározó tényezők között a téli takarmányozáshoz szükséges takarmány előállítás költségei és az igényelhető támogatási összegek azok, melyek a leginkább meghatározzák a jövedelmezőséget adott gazdaságban.

KATONAI DÖNTÉSHOZATALI TECHNIKÁK ALKALMAZHATÓSÁGA A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALATI ÜZLETI TERVEZÉSBEN

Szerző: Pánczél Balázs, BA IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Nagy Adrián Szilárd, egyetemi docens

Ma Magyarországon a kis- és középvállalkozások jelentős részt hasítanak ki a gazdaság tortájából. 2012-ben a teljes vállalkozási szektor árbevételének 58%-a származott tőlük, miközben a vállalkozási szektorban foglalkoztatottak 73%-a dolgozott náluk. A dolgozattal a kkv szektor számára szeretnék segítséget nyújtani az üzleti tervezés területén. Véleményem szerint a nagyvállalatokkal ellentétben kevés kis- és középvállalkozás végez rendszeres, saját részre történő üzleti tervezést, pedig az nagyban javíthatná a piaci teljesítményüket. Feltételezésem szerint ennek oka lehet a tervezési módszerek ismeretlenség, a rendelkezésre álló erőforrások és az idő hiánya, illetve szemléletváltásra is szükség lehet. A célkitűzésem egy olyan komplett tervezési folyamat összeállítása, amely logikusan lépésről lépésre vezet végig az alkalmazót, miközben folyamatosan egyre átfogóbb áttekintésre jut, végül több döntési alternatívából választva egy megalapozott, konzisztens üzleti tervet eredményez, így egy könnyen adaptálható módszert biztosít a kkv-k számára.

Hazai és külföldi szakirodalmak áttanulmányozásával szekunder kutatást végeztem. A folyamat vázának megalkotásához a katonai döntéshozatali rendszert, az MDMP-t (Military Decisionmaking Process) vettem alapul, amely egy standardizált tervezési folyamat, így megkönnyíti a rendszeres tervezés implementálását a vállalkozások vezetési folyamataiba. A módszer lépéseinek tartalmát átalakítottam az üzleti tervezés követelményei szerint, a kkv-k által is használható technikákat felsorakoztatva. A dolgozatban a folyamat lépései és eszközei közti logikai kapcsolatokra fókuszáltam. A módszer első lépése a magasabb szintű terveket és célokat tekinti át, majd a helyzetelemzés alapozza meg a további részeket, amelyet a cselekvési alternatívák kidolgozása, elemzése, összehasonlítása és a legjobb kiválasztása követi. Végül az üzleti terv részletes kidolgozása az utolsó lépés.

Véleményem szerint a megalkotott folyamatot érdemes lenne gyakorlati alkalmazás során tesztelni, és a tapasztalatok alapján finomítani. További fejlesztési lehetőség lehet a specializálás, azaz a folyamat konkrétabb vállalkozás méretekre, iparágakra való alakítása.

A NEMZETKÖZI SZERVEZETEK INTÉZMÉNYEKRE GYAKOROLT HATÁSA AZ OECD ORSZÁGOK TAPASZTALATAINAK TÜKRÉBEN

Szerző: Paróczai Anikó, MA II. évfolyam
Konzulens: Dr. Czeglédi Pál, egyetemi docens

A nemzetközi szervezetek száma a globalizáció térnyerésével párhuzamosan növekszik. A nemzetközi szervezetek működését több módon is megközelíthetjük. Mindeközben a nemzetközi szervezetek működését rengeteg kritikai éri. A public choice iskolája a nemzetközi szervezetek döntéseit egyéni szereplőkig, míg a hagyományos irányzat tagállami érdekekig vezeti vissza.

Kutatási kérdésemben arra voltam kíváncsi, hogy vajon van-e összefüggés a nemzetközi szervezetek működése és az intézményrendszer minősége között. Dolgozatomban a nemzetközi szervezetek hatását a CIA World Factbook adatai alapján összeállított saját adatbázis mentén vizsgáltam, az adatbázis az OECD országok nemzetközi szervezetekbeli tagságára terjed ki, 1996-2016-ig vizsgálta, hogy az adott évben az OECD tagországok hány nemzetközi szervezetben voltak tagok. Az intézményrendszer minőségét a World Governance Indicators indexével, a Rule of Law-al mértem. Hipotézisem szerint a nemzetközi szervezetekbeli tagság hatással van az intézmények minőségére.

A vizsgálathoz fix hatású panelregressziót alkalmaztam, 595 megfigyelésem volt, 35 országon és 17 éven keresztül. A modellben a nemzetközi szervezetekbeli tagság volt a magyarázó változóm, a jogállamiság (Rule of Law) pedig az értelmezőváltozó. Az eredményem szignifikáns pozitív, viszont gyenge kapcsolatot mutatott ki a nemzetközi szervezetek száma és a jogállamiság között.

Dolgozatom második felében megvizsgáltam az OECD egyik programját, a SIGMA programot, ami a rendszerváltás után az intézményrendszerek javítását tűzte ki célul tanácsadással és kooperációval. Magyarországon, a PHARE mellett, a SIGMA program is hozzájárult a demokratikus intézmények átvételében.

A kapott eredmény gyenge pozitív kapcsolatára adott egyik magyarázat az lehet, hogy a nemzetközi szervezetekhez csatlakozási kritériumainak teljesítése nagyobb ösztönzöt nyújt belépés előtt, és ez az intézményrendszerek javítására sarkallja az országokat, azonban miután csatlakoztak a szervezetekhez, már kevesebb ösztönző van a jó intézmények fenntartására. Egy másik következtetés, hogy a nemzetközi szervezetek szerepét, azon keresztül értelmeztem, hogy egy ország hány szervezetnek volt a tagja. Nem minden tagságnak van hatása a jogállamiságra, például ha egy ország csatlakozik egy halászlát szervezethez, az nem fog hatást gyakorolni a jogállamiság mértékére.

A NEMEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA AZ ORSZÁGOK KULTURÁLIS ÉS GAZDASÁGI JELLEMZŐI ALAPJÁN

Szerző: Pogácsás Csilla, BA IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Kovács István, adjunktus

A „gender gap” témájában (magyarul a nemek között kialakult rés), egyre több kutatás jelenik meg mind a nemzetközi, mind a magyar szakirodalomban. A nemek közötti egyenlőség kérdése a mai világunkban egyre égetőbb problémává vált. Meglétét számos faktor befolyásolja, mint például a nők részvételi aránya a gazdaságban, oktatás elérhetősége mind a két nem számára, egészségügyi tényezők (nemek születési aránya, várható élettartam) és politika világának nyitottsága a nők felé. Véleményem szerint a nemek közötti esélyegyenlőségre olyan komponensek is hatást gyakorolnak, mint az országok gazdasági ereje, vallási berendezkedése, a különböző szektorokra költött összegek. Kutatásom általános célkitűzése, hogy összefüggéseket találjak az előbb említett tényezők és az úgynevezett „gender gap” között statisztikai módszerek segítségével. Hipotézisem szerint, az egyes faktorok között lesznek egyaránt pozitív és negatív kapcsolatok, amik rávilágítanak arra, hogy azokban az államokban, ahol jelentős rés van a nemek között, milyen területek erősítésével lehetne effektívebben és gyorsabban összehárni a gender gap-et. Az elemzés során nyilvános statisztikákra és szöveges adatokra egyaránt alapoztam, melyek mindegyike országokra lebontott adatok voltak.

A vizsgálatom alapjául a Global Gender Gap Report 2016-os kiadása szolgált, ahol 144 ország lett besorolva a nemek esélyegyenlősége alapján, részletesen felépített indexmutatók szerint. Ezekhez az országokhoz rendeltem a saját kutatásom céljára összegyűjtött adathalmazom, amiket adatvizualizációt követően elemeztem. A dolgozatban kifejtettek alapján arra az eredményre jutottam, hogy míg az egyes nemzetek gazdagsága nem lehet egyedüli és jelentős hatást gyakorló az országokban jelen lévő gender gap nagyságában, az OECD tagság, a vallás, az oktatásba fektetett összeg sokkal szignifikánsabb befolyásoló tényezőnek bizonyult. Tehát az ország szegénysége, vagy gazdagsága nem lehet kizárólagos magyarázó ok a nemek közötti esélyegyenlőtlenségekre.

A TŐZSDE ÉS PSZICHOLÓGIÁJÁNAK BEMUTATÁSA, EGY KERESKEDÉSI RENDSZER ELEMZÉSE

Szerző: Szabó Bence, BA IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Csapó Zsolt, egyetemi docens

A pénzügyi élet meghatározza az emberek hétköznapijait. Gondoljunk arra, ha éppen eszünk akár egy kenyert vagy ha fizetünk bármiért is a boltban. A búzának is van egy világpiaci ára amit megtalálunk a tőzsdén. A 21. század globalizált világában a kereskedés szerepe megnőtt, egyre többen, nagyobb mennyiségben és értékben kereskednek. A mai technika lehetővé teszi már, hogy a földrajzi távolságokat legyőzve másodpercek alatt bonyolítsunk ügyleteket különböző tőzsdei instrumentumokat. Körülbelül húsz perc elég ahhoz, hogy valaki a „nulláról indulva” a tőzsdei világ egyik kereskedője legyen az internet segítségével. Ennek hatására a piacok természetete is megváltozott. Sokkal több kiskereskedő van jelen a tőzsdén és egyre nagyobb szerepet töltenek be az automatizált kereskedő robotok is.

A pénzügyi világ iránti érdeklődésem egészen kiskoromra visszanyúlik. Közgazdász hallgatóként lehetőségem volt elsajátítani a kereskedelem minden fortélyát. A témaválasztásom fő oka, hogy magam is több mint két éve aktívan kereskedek a tőzsdén. Ez idő alatt sokat vizsgáltam a piacok természetét, viselkedését és a technikai elemzés elemeit. A dolgozatom első felében – szekunder kutatásom alapján– bemutatom általánosan a tőzsdét. Működését, jellemzőit és főbb történelmi eseményeit mind hazánkban és szerte a világon. Ezután a tőzsdepszichológiáról írok, mert ez egy elengedhetetlen rész ahhoz, hogy valaki sikeresen kereskedhessen a tőzsdén. A dolgozat második felében egy saját magam által kifejlesztett technikai alapú kereskedési stratégiát fogok bemutatni, amit segítségül hívok a kereskedéseim során. A stratégiát és elemeit a saját tapasztalataim alapján formáltam és személyiségemhez igazodva alakítottam ki. A technikai elemzők körében legismertebb eszközöket használom a saját beállításaimmal és szabályrendszeremmel. A technikához szükséges elemeket egyenként bemutatom. Emellett ismertetem a technikai elemzés alapelveit röviden. Kitérek a stratégiám problémáira, veszélyeire is. Végül a stratégia hatékonyságának növelését tűzöm ki célul és ehhez vezető utakat is bemutatom, amivel világossá válik, hogy a szabályok betartása mellett ezzel a rendszerrel képes lehet a kereskedő rendkívül nagy nyereségekre szert tenni.

ADOTT TEJTERMELŐ TEHENÉSZET KOMPLEX GAZDASÁGI ELEMZÉSE

Szerző: Szántó László, BSc IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Szöllösi László, egyetemi docens

Az elmúlt években az orosz embargó, a kínai kereslet visszaesése és a túlkinálat miatt kialakuló 2015-ös tejválság következtében a nyerstej felvásárlási ára jelentősen csökkent az egész világon. Magyarországon az eddigi legalacsonyabb tejárakat realizálták a termelők az elmúlt időszakokban, amely mellett nem voltak képesek jövedelmet elérni huzamosabb ideig, így sokan kénytelenek volt megszüntetni a tevékenységüket. Ezt a válságos időszakot csak a versenyképes tehenészetek tudták átvészelni, de többségük így is veszteségeket realizált ebben az időszakban. A versenyképesség háttérében elsősorban a beruházások által megteremtett technológiai fejlesztések álltak, amely a kedvezőbb önköltségben nyilvánult meg.

A dolgozatom célja adott tehenészetben keresztül bemutatni, hogy a technológiai beruházások után hogyan változott a tehenészet természetes és ökonómiai hatékonysága. Munkám során feldolgoztam a témához kapcsolódó hazai és nemzetközi szakirodalmakat, és átfogó képet adtam a tejágazat jelenlegi helyzetéről és jövőbeli kilátásairól. A primer adatok alapján modellkalkulációt készítettem, meghatározva a vállalkozás tevékenységének 2010-2016 közötti költség- és jövedelem viszonyait. A vállalkozás hatékonysági mutatóit összehasonlítottam a magyarországi és az európai átlagos adatokkal is.

A kutatómunka során arra a következtetésre jutottam, hogy a célirányos beruházások eredményeképpen a fajlagos hozamok valamint a tehenállomány létszáma növekedett az elemzett időszakban. A tejhozamok növekedése nemcsak a beruházásoknak, hanem a takarmányreceptúrák változtatásának is köszönhető. Ennek eredményeként ugyan az egy tehenre jutó takarmányköltség növekedett, viszont jelentős növekedés volt tapasztalható a kifejt tejmennyiségben. A fejlesztések eredményeként a humán erőforrás felhasználás hatékonysága is javult, a növekvő állatlétszám mellett szinte nem változott a munkaerőigény.

OPCIÓK VIZSGÁLATA AZ R STATISZTIKAI RENDSZERREL

Szerző: Tar Boglárka Csilla, BA IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Tarnóczy Tibor, egyetemi docens

A mai felgyorsult világban nagyon fontos szerepet játszik, hogy megfelelően tudjuk kezelni a kockázatokat, és erre az opciók biztosítják az egyik lehetőséget. Ezek ügyletek rendkívül komplexek, komoly hozzáértést igényelnek, azonban akik értenek hozzá elfogadható nyereséget érhetnek el. Az opciós kereskedésben való sikerességhez elengedhetetlen az opció árát befolyásoló tényezők és az érzékenységi mutatók ismerete. Dolgozatom fő célja az, hogy megvizsgáljam hogyan alakul különböző cégek részvényeire szóló opciók ára, az érzékenységi mutatóik értéke a Black-Scholes modell segítségével.

Kutatásom elvégzéséhez az R statisztikai rendszer fOptions modulját használtam fel, ezen belül is a GBSOption és a GBSCharacteristics függvényeket. A futtatásokhoz szükségem volt részvények adataira, a részvény aktuális árára, a volatilitására, illetve az opció kötési árára és lejáratára. A számításokhoz USA-ban jegyzett részvényeket használtam, és Magyarországon is ismert cégeket választottam ki. A részvények aktuális árait a Nasdaq elektronikus tőzsde honlapján tudtam elérni, szintén erről a honlapról töltöttem le a historikus részvényárakat is. A MS Excelben kiszámítottam a részvények volatilitását. A kötési árat, illetve a lejáratig hátralévő időt a Chicago-i opciós tőzsde honlapjáról töltöttem le. Ugyancsak ezen a honlapon kerestem opciókat, fontosnak tartottam, hogy eladási, vételi, ITM és OTM opciókat is elemezzek, így a választásom egy ITM vételi Apple, egy ITM eladási Facebook és egy OTM vételi Amazon opcióra esett. A számításokat az R programban készítettem el, ugyancsak az R felhasználásával készítettem ábrákat, amelyek segítségével megvizsgáltam az opciók értékének alakulását az idő és az azonnali ár függvényében.

A kutatásomból kiderült, hogy a vételi opciók értéke annál magasabb, minél magasabb az azonnali árfolyam, míg eladási opciónál pont fordítva van. A delta, a theta és a rho eladási opció esetén negatív, vételi opció esetén pozitív értéket vett fel, vagyis az idő múlása, a kockázatmentes kamatláb és az azonnali ár növekedése ellentétesen hat az eladási és a vételi opciókra. A vega és a gamma pozitív mindhárom esetben, vagyis a volatilitás növekedése növeli az opció értékét, illetve az árfolyam növekedés emeli a delta értékét.

Ezek a mutatók egy modellen alapulnak, és nagy segítséget nyújthatnak azoknak, akik opciókkal szeretnének kereskedni, segítségükkel jobban megalapozott kereskedési döntést tudnak hozni.

A HELYI KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS MŰKÖDÉSI ÉS FINANSZÍROZÁSI KÖRNYEZETE

Szerző: Tóth Szabolcs, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. Nagy Adrián Szilárd, egyetemi docens

A helyi közösségi közlekedés fenntartása amellett, hogy nemzetgazdasági érdek az élhető és fenntartható városi mobilitás alapvető eszköze is, melynek ellátására az európai és a hazai példák vizsgálatakor többféle működési és finanszírozási modellt találunk.

Napjainkban az európai és a hazai városok esetében is többször hallhatjuk a médiákból azt az információt, hogy ezen szolgáltatást nyújtók gazdálkodása veszteséges. Dolgozatomban ennek a nem körültekintően megfogalmazott kijelentésnek a háttérét tárom fel. Amennyiben megvizsgáljuk a működési modelleket és a finanszírozás összetételét meggyőződhetünk arról, hogy valójában a szolgáltatás külső körülményei miatt nem lehetséges, és nem is szabad fenntartani a közszolgáltatást csupán az utasok által megfizetett díjából.

A szakirodalmi elemzésekből megismert szolgáltatói modellek mellett, a megvizsgált nemzetközi és hazai városok esetein keresztül kerül bemutatásra azok működési környezete, az ebből adódó fenntartási és finanszírozási kockázatok, valamint annak viselőinek kiléte.

A ráfordítások finanszírozási szempontból történő rövid ismertetése mellett, részletesen kielemezésre kerülnek a helyi személyszállítási bevételek összetevői, valamint az azok alakulására ható külső és belső tényezők. A bevételek összetételét európai, valamint hazai nagyvárosok példáin keresztül, összehasonlítható módon vizsgáltam meg, melyből kiderül, hogy európai szinten a helyi közösségi közlekedés fenntartása állami és önkormányzati támogatások nélkül nem lehetséges.

Célkitűzésem az, hogy a bevételek elemzéséből kapott eredményeken keresztül dolgozatomban alátámasszam azt, hogy – az alkalmazott működési modelltől függetlenül – ezen közszolgáltatás ellátásakor nem a szolgáltatók vagy közlekedésszervezők működése a veszteséges, hanem a szolgáltatás jellege és körülményei indokolják a különböző támogatásoknak és a közfeladat ellátása érdekében felmerülő, bevételekkel nem fedezett indokolt költségek ellentételezésének szükségességét. Ennek oka többértű, a menetdíj bevételek alakulása mellett Magyarországon az állami szabályozásból eredően az ingyenes és a kedvezményes utazások utáni árkiegészítések mértéke is jelentősen befolyásolja a személyszállítási tevékenységből származó bevételek alakulását. Az ezen indokokból keletkező finanszírozási hiány nem róható fel ténylegesen a szolgáltatók és az ellátásért felelősök részére, mely alapján hazánkban a finanszírozási és kedvezményrendszer újrastrukturálása – akár a működési rendszer átalakításával – napjainkban kiemelten aktuális és megoldásra váró feladat.

AZ Y ÉS Z GENERÁCIÓK, MINT CÉLCSOPORTOK MÉDIAHASZNÁLATI SZOKÁSAI ÉS MEGKÖZELÍTÉSE A MARKETINGKOMMUNIKÁCIÓBAN

Szerző: Tökölyi Gabriella, BA IV. évfolyam

Konzulens: Dr. Kontor Enikő, adjunktus

Napjainkban nincs könnyű dolga a vállalatoknak akkor, amikor marketing stratégiájuk meghatározásánál célpiacaik kiválasztása a feladat. Minden nyereségorientált szervezet számára elsődleges, hogy olyan fogyasztói csoportokat célozzon meg, melyekkel hosszú távú és jövedelmező kapcsolatot tud kialakítani és fenntartani. Egyre szélesebb körökben elterjedő trendek közé tartozik a digitalizáció, fénykorukat élik a közösségi média felületek és az élet számos területe kerül át virtuális térbe. Éppen emiatt dolgozatomban különleges figyelmet szeretnék szentelni az ilyen térben legkönnyebben elérhető két korosztálynak, az Y és a Z generációknak. Az ezekben a csoportokba tartozókat összefoglalóan fiataloknak és fiatal felnőtteknek is nevezhetjük, hiszen 1980 és 2010 között születtek, ami azt jelenti, hogy nincs közöttük 37 évesnél idősebb. Azért választottam éppen ezt a két generációt, mert rajtuk keresztül találtam a legkönnyebbek bemutatni, hogy mennyivel másképp kell a digitalizáció korában a sok új, forradalmi technika és módszer közül választani a marketing szakembereknek. Dolgozatom kutatási kérdésének pedig e két generáció célcsoportjainak médiahasználati szokásait választottam. Hipotéziseim szerint számos területen mutatkoznak hasonlóságok, de egyes területeken ellentéteket lehet felfedezni a vizsgált generációk médiahasználati szokásait illetően. Feltevéseim olyan területekre vonatkoznak, mint az egyes generációk elérhetősége a különböző platformokon, internethasználatuk okostelefonon vagy számítógépen, illetve hogy a generációkon belül mennyire lehet további fogyasztói csoportokat felfedezni az életkor és a médiahasználati szokások alapján.

A szekunder adatgyűjtést követően online kérdőíves megkérdezés és netnográfiai elemzés segítségével végeztem primér kutatást. A kérdőív eredményeinek értékeléséhez az SPSS statisztikai programot használtam. Keresztábra elemzések segítségével kerestem összefüggéseket egyes médiahasználati szokások és az életkor között. Netnográfiai kutatással az itt kapott eredményeket igyekeztem alátámasztani. Ennek keretében internetes fórumokon aktív, egy blogbejegyzés elemzésével pedig passzív megfigyelő szerepet vállaltam.

Az eredmények értékelését követően négy alaphipotézisemből kettőt elfogadtam és kettőt elvettem. Feltételezésemnek megfelelően számos hasonló és eltérő tulajdonságot véltem felfedezni az Y és a Z generációk különféle szokásai között. Következtetéseim és javaslataim között szerepel, hogy napjainkban a vállalati sikerhez elengedhetetlen a korcsoportok szerinti szegmentáció és a szegmensek online térben való viselkedésének tanulmányozása. Internet-uralta világunkban pedig ez alapján is kiemelt fontosságú csoportokként kell kezelni azokat a szegmenseket, melyek életét a legnagyobb mértékben befolyásolja a digitalizáció. A közösségi média, az online hirdetési lehetőségek vagy webáruházak jelentőségének és lehetőségeinek felmérése pedig további hasznos információkkal szolgálhatna a vállalati döntéshozók számára.

JEGYZETEK

